

Tevfik Fikret okuma zamanı

"Vatanım yeryüzü, milletim insanlıktır" diyen devrimci şair...

PEN Türkiye Yazarlar Derneği olarak, sakın gözden kaçmasın, mutlaka okunsun istediğimiz kitaplara dikkat çekmek üzere, her ay "ayın kitabını" seçeriz. Bunlar genellikle popüler kültürün dışında kalan, "ana medya" denilen şeyin, magazin dünyasının dikkatini çekmeyen, ilanlarda yer almayan kitaplardır. Şubatta, Yapı Kredi Yayınları'nın fırından yeni çıkmış "Tevfik Fikret Bütün Eserleri Eleştirel Basım"ı seçtik. Gerekçesini bu sayfadaki haberlerde okursunuz. Kısadan söyleyeyim: Onun yazdıklarına şimdi, her zamankinden daha çok ihtiyacımız olduğu için.

Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür

Tevfik Fikret (1867 - 1915) devrimciydi. İdealistti. Düşünceleriyle, eserleriyle başta **Mustafa Kemal** olmak üzere, dönemin birçok aydınını etkiledi.

"Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür" bir şair, bir öğretmen, bir yayıncı olarak Türk edebiyatının dönüştürmesinde, yalnız edebiyatın değil, Türkiye'nin değişim sürecinde, Batılılaşmasında da önemli bir rol oynadı. Toplumsal sorunların edebiyatın asli konuları arasına girmesine, edebiyat - siyaset ilişkisinin anlaşılır kılınmasına katkıda bulundu.

Vurgulamalıyım: Prof. **Nazım Hikmet Polat**'ın olağanüstü bir titizlikle, iğneyle kuyu kazarak hazırladığı 1750 sayfalık dev eser "Tevfik Fikret Bütün Eserleri", ilk kez, evet ilk kez, Fikret'in kaleminden çıkan tüm metinleri, şiir, düzyazı, mektup vb. toplu halde veren önemli bir çalışma! Osmanlıca tüm sözcüklerin Türkçe karşılığı olması gençlere yol gösterici.

Sözün bundan sonrasını şaire bırakalım. Günün anlam ve önemi üzerine herkes konuşuyor nasılsa, ben de sizinle "Han-ı Yağma" yani "Yağma Sofrası" adlı şiirini paylaşayım dedim. Ne kadar da güncel!

Yiğın efendiler yiğın

"Hân-ı Yağma

*Bu sofracık, efendiler - ki iltikaama muntazır
Huzûrunuzda titriyor - şu milletin
hayâtıdır;*

*Şu milletin ki mustarip, şu milletin ki
muhtazır!*

*Fakat sakın çekinmeyin, yiğın, yutun ha-
pır hapır...*

*Yiğın efendiler yiğın, bu hân-ı iştihâ sizin;
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiğın!*

*Efendiler pek açsınız, bu çehrenizde bellidir;
Yiğın, yemezseniz bugün yarın kalır mı,
kim bilir?*

*Şu nâdi-i niâm, bakın kudûmunuzla müftehir;
Bu hakkıdır gazânızın, evet, o hak da el-
de bir!...*

*Yiğın efendiler yiğın; bu hân-ı zi-sefâ sizin
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar
yiğın!*

*Bütün bu nazlı beylerin ne varsa ortalık-
ta, say:*

*Haseb, neseb, şeref, oyun, düğün, ko-
nak, saray;*

*Bütün sizin, efendiler, konak, saray, ge-
lin, alay;*

*Bütün sizin, bütün sizin hazır hazır, ko-
lay kolay...*

*Yiğın efendiler yiğın, bu hân-ı iştihâ sizin;
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar
yiğın!*

*Büyüklüğün biraz ağır da olsa hazmı yok
zarar,*

*Gurûr-ı ihtişâmı var, sürûr-ı intikaamı var.
Bu sofrâ iltifâtınızdan işte âb ü tâb umar.
Sizin şu baş, beyin, ciğer, bütün şu kan-
lı lokmalar...*

*Yiğın efendiler, yiğın; bu hân-ı can-fezâ
sizin;*

*Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar
yiğın!*

*Verir zavallı memleket, verir ne varsa:
Mâlini,*

*Vücûdünü, hayâtını, ümidini, hayâlini,
Bütün ferâğ-ı hâlini, olanca şevk-i bâlini.*

*Hemen yutun düşünmeyin harâmını,
helâlini...*

*Yiğın efendiler yiğın; bu hân-ı iştihâ sizin;
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiğın!*

*Bu harmanın gelir sonu, kapıştırın giderayak
Yarın bakarsınız söner bugün çitirdayan ocak
Bugünkü mideler kavi, bugünkü çorba-
lar sıcak*

*Atıştırın, tıksıtırın, kapış kapış, çanak çanak...
Yiğın efendiler yiğın, bu hân-ı pür-nevâ sizin;
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiğın!"*

(İltikâm: yutma / muntazır: gözleyen/
muhtazır: can çekişen/ hân-ı iştihâ: yemek
hanı/ hasep: soyluluk / neseb: soy-sop/
nâdi-i niâm: nimetler yığıcı/ kudûm: ayak-
basma/ müftehir: övünen/ âb u tâb: par-
laklık / hân-ı cân-fezâ: cana can katan sof-
ra / ferâğ-ı hâl: esenlik / hân-ı pür-nevâ: yi-
yecek dolu sofrâ.)